

## MEMO

18-12-2020

### Reactie Vereniging van Universiteiten (VSNU) t.b.v. internetconsultatie AMvB Taal II

---

Ter nadere uitwerking van de Wet Taal en Toegankelijkheid legt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de AMvB Taal II voor ter internetconsultatie. Eerder hebben wij onze inzichten over de Wet Taal en Toegankelijkheid met de Tweede Kamer en vervolgens de Eerste Kamer gedeeld. Ook hebben wij onze inzichten met betrekking tot de AMvB Taal I bij de internetconsultatie ingebracht. Onze eerdere inbreng is nog steeds van toepassing.

De Vereniging van Universiteiten heeft de volgende reactie op de betreffende AMvB.

#### Algemeen

De VSNU is ontevreden over de uitwerking van de AMvB. De uitwerking van deze AMvB zorgt ervoor dat kwaliteitsverbetering van een opleiding mogelijk leidt tot lastenverzwaring en ontmoedigt daarmee vernieuwing in het onderwijs. In het geval dat de AMvB toch in deze vorm blijft, zijn de voorgestelde procedures deels onwenselijk en onvoldoende helder.

#### Kwaliteitsverbetering mag niet leiden tot lastenverzwaring

Met de AMvB wordt een toets ingebouwd voor opleidingen die voornemens zijn om de opleiding in een andere voertaal dan het Nederlands te verzorgen.<sup>1</sup> Onderdeel van de 'toets anderstalig onderwijs' is dat de NVAO bij een voornemen tot wijziging van de voertaal moet beoordelen of er sprake is van een nieuwe opleiding. De VSNU vindt deze 'toets mogelijk nieuwe opleiding' onwenselijk en verzoekt om deze toets te schrappen. Voorkomen moet worden dat elke kwaliteitsverbetering tot een 'toets nieuwe opleiding' leidt. Het vernieuwen van een opleiding leidt immers tot beter onderwijs, dat mag niet worden ontmoedigd door lastenverzwaring. Hieronder lichten we dit nader toe:

- Het is belangrijk dat opleidingen wendbaar zijn en zo inspelen op veranderingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Opleidingen hebben daar vernieuwingsruimte voor nodig, zoals het aanpassen van het onderwijsaanbod en het aanpassen van eindkwalificaties.
- Instellingen hebben zorgvuldige interne procedures voor het vernieuwen van het onderwijs. De medezeggenschap wordt daar intensief bij betrokken. De taalkeuze en de inrichting van de opleiding worden gebaseerd op onderwijskwaliteit.
- De huidige vernieuwingsruimte binnen een bestaande opleiding is nooit nader geconcretiseerd, maar maakt onderdeel uit van de reguliere accreditatiecyclus.
- Wanneer de NVAO de grenzen van de vernieuwing gaat bepalen, dan beperkt dit de mogelijkheden voor vernieuwing van het onderwijsaanbod en dus de mogelijkheid om in te spelen op veranderingen in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Daarmee wordt de autonomie van de opleiding aangetast.
- Met de 'toets mogelijk nieuwe opleiding' wordt vernieuwing van de huidige opleiding afgeremd: de vernieuwingsruimte binnen de bestaande opleiding wordt ingeperkt op het moment dat een opleiding om kwaliteitsinhoudelijke redenen de opleiding in een andere voertaal wil verzorgen.

---

<sup>1</sup> Minimaal twee derde of meer van de totale studielast wordt verzorgd in een andere taal dan het Nederlands.



- De 'toets mogelijk nieuwe opleiding' beperkt de invulling van het 'meerwaardecriterium' uit AMvB Taal I. Dit criterium vereist dat het onderwijs inhoudelijk ingericht wordt op de internationale inhoud, wat kan leiden tot aanpassingen in de eindkwalificaties. Deze aanpassingen worden door de AMvB Taal II onmogelijk gemaakt.
- In de AMvB is aangegeven dat er geen gevolgen zijn voor de regeldruk. Dit is onjuist. De 'toets anderstalig onderwijs' en de 'toets mogelijk nieuwe opleiding' leiden tot een lastenverzwaring bij universiteiten. Dit is onwenselijk, zeker gezien de reeds hoge werkdruk.

### **Procedures deels onwenselijk en onduidelijk**

In het geval dat de AMvB toch in deze vorm blijft, is de AMvB op een aantal procedurele punten onduidelijk of onwenselijk. Het is voor instellingen van belang dat helder is wat er wordt verwacht en dat er sprake is van een logische procedure. Hieronder zetten we de punten uiteen:

- Het is onduidelijk of een opleiding de macrodoelmatigheidstoets van de CDHO moet doorlopen wanneer de NVAO concludeert dat er na de wijziging van de voertaal sprake is van een nieuwe opleiding. De VSNU zou dit vanwege de aanvullende regeldruk zeer onwenselijk vinden.
- Het is onduidelijk op welke wijze de 'toets mogelijk nieuwe opleiding' wordt ingevuld. Van belang is dat er sprake is van voldoende deskundigheid bij de uitvoering van deze toets. De VSNU pleit voor een zeer lichte toetsing door een vast panel van deskundigen.
- Instellingen moeten vooraf weten in welke gevallen de NVAO concludeert dat er sprake is van een nieuwe opleiding. Daarbij is het belangrijk dat er heldere criteria worden gehanteerd.
- In de AMvB wordt aangegeven dat in het geval dat er bij de uitvoering van de 'toets anderstalig onderwijs' bij bestaande opleidingen tekortkomingen worden geconstateerd die binnen afzienbare tijd kunnen worden weggenomen, opleidingen maximaal 2 jaar de tijd krijgen om deze tekortkomingen weg te werken. Tegelijkertijd wordt in de AMvB aangegeven dat er bij tekortkomingen bij de 'toets anderstalig onderwijs' bij nieuwe opleidingen geen mogelijkheid is om tekortkomingen weg te werken. Dit is onwenselijk. De VNSU pleit ervoor om, net als bij de uitvoering van een reguliere 'toets nieuwe opleiding', opleidingen de mogelijkheid te geven om eventuele tekortkomingen binnen 2 jaar weg te werken.
- Het is onduidelijk of een opleiding éénmalig de 'toets anderstalig onderwijs' moet doorlopen, of dat dit bij iedere accreditatie moet worden doorlopen.
- Daarnaast staat in de AMvB de passage "*Indien de NVAO op enig moment tot de conclusie komt dat niet meer is voldaan aan de voorwaarden om het onderwijs in een andere taal te mogen verzorgen, kan zij de eerder verleende instemming op grond van artikel 5.6c van de WHW, intrekken*". Het is onduidelijk wat er met 'op enig moment' wordt bedoeld.
- Een aantal praktische zaken zijn nog niet uitgewerkt:
  - Wat betekent het voor zittende studenten indien een 'toets anderstalig onderwijs' niet is behaald?
  - Wat betekent het voor zittende studenten als de NVAO constateert dat er sprake is van een nieuwe opleiding?